

Farizejski hinavci, vam ni nič več svetega na tem svetu, vam, ki ni sveta več sodba o človeškem bitju, katero je morda le v svoji strasti padlo globoko pod površje morale človeške družbe, vam ni več sveto življenje, ni pa vam tudi sveta več smrt!

Da bi si pridobili, seveda v svoj prid, par klerikalnih podrepnikov za porotno klop, da bi vam bili ti porotniki pri razsodbi vaših hujskarij v pomoč, to je vaša skrivna želja, pri tej pa pozabite na neizmerno gorje, katero bi gotovo ti vaši podrepniki povzročili tedaj, ko bi jim bilo dano soditi kako človeško bitje, ki je samo družega političnega mnenja, kakor vi, ko bi jim bilo soditi človeško bitje, ki je druge narodnosti!

Kdor hrepeni med štajerskim slovenskim ljudstvom po časti porotnika, ta se naj uči nemščine tako, da bode o njej več znal, kakor samo „Guten Tag“, kdor med štajerski Slovenci hrepeni po porotniški klopi, ne sme biti nigdar in nigdar političen hujskač, ker tam, tam na mestu, na katerem se s o d i j o človeške strasti, tam ne smejo b e s n e t i človeške strasti v dušah sodnikov!

T o bi napisal „Slovenski slepar“ slovenskemu ljudstvu, ti, ki si glasilo slovenskih duhovnikov, katerim naj bi bil v prvi vrsti na skrbi blagor slovenskih duš, ne pa da jih hočeš s pomočjo porotniških klopi spraviti ob največji dar tega sveta, ob njihov mir in jih pripraviti s tem za večno pogubljenje.

Deželni zbor štajerski.

No, saj pa smo Vam kmetje že vendar več, ko stokrat povedali, da ne bi smeli voliti v deželni zbor Vaših gospodov prvakov, ker ti niso za Vas. In glejte, zopet se je pokazalo, da smo pravo zadeli!

Zadnje seje štajerskega deželnega zbora so jasen dokaz za naše trditve, dokaz pa so tudi za to, da imajo nemški poslanci veliko več srca za slovenskega kmeta, kakor njegovi slovenski doktorski in farški odličnjaki.

Zakaj pa se je šlo?

Prvič je odsek deželne zbornice, kateremu je odločeno štajersko šolstvo, stavil predlog, naj bi se ustanovila na deželni gimnaziji v Ptuj pripravnica (Vorbereitungsschule) za vse tiste učence, ki ne znajo nemškega jezika. Naj bi se toraj v teku enega leta podučevali tam slovenski dečki — in teh je pač največ iz kmetov — v nemščini in v vseh drugih predmetih, tako, da potem lahko vstopijo v prvi razred ptujske gimnazije. Ta pripravnica je najbolj namenjena tistim učencem iz dežele, kateri ne morejo napraviti skušnje za sprejem v ptujsko gimnazijo, ker so premalo, ali pa nikakor večji nemškega jezika, in ker nimajo še dovolj znanja za prvi latinski razred! Predlog je toraj zahteval, da bi se na deželne in državne stroške, da, celo na stroške mesta Ptuja pomagalo kmečkim fantom, kateri hočejo bodisi študirati, bodisi naučiti se samo bolj temeljito družega

deželnega jezika. Sedaj bi si pa vsaki človek vendar mislil, da se bodejo n e m š k i poslanci vzdignili in se zoperstavili temu predlogu, kateri obljublja slovenskemu ljudstvu, in sicer najbolj slovenskim kmetom tolike koristi in je za ta dva tolike važnosti. Pa glej, kaj se zgodi! Vsi nemški poslanci so bili za ta predlog in mož, ki se po vseh slovenskih časopisih blati najbolj, namreč ptujski župan Ornig, je, čeprav bi moralo mesto Ptuj mnogo potrošiti za navedeno pripravnico, ta predlog najtopleje podpiral, češ da je pripravnica zares potrebna za slovenske kmete! Na stotine slovenskih starišev pride, tako je povdarjal Ornig, vsako leto k njemu in ga prosi, da bi spravil on njihove dečke v ptujsko nemško šolo, da bi se tam naučili toliko nemščine, koliko jim je za vstop v gimnazijo potrebno. Toda mestne nemške šole so prenapolnjene, toraj ni mogoče, da bi se vsem tem prosilcem ustreglo. Zato je on (Ornig) za ustanovitev te pripravnice, ki je edino le velikanske važnosti za slovensko mladino ptujskega okraja. In kakor omenjeno, bili so vsi nemški poslanci brez izjeme dovolj nesebični, da so sprevideli nujno potrebo tega učnega zavoda, ter so predlog podpirali.

Slovenski kmet, tvoji poslanci pa, tvoji dohtarji in tvoj hofrat, glej jih no, kako pa so ti „podpirali“ ta predlog! Glasen krik in vik je nastal med njimi, in vsi so bili proti tej za slovenskega kmeta tako važni šoli. Dohtar Jurtéla je rekel med drugim, da ta zavod ne more biti v prid slovenskemu ljudstvu že zavoljo tega ne, ker se ponuja nemško mesto Ptuj prevzeti ogromne stroške za ta zavod na svoj račun. Ker bodejo toraj morali n e m š k i davkoplačevalci šteti denar za s l o v e n s k o mladino, za radi tega se ne sme po mnenju tega „vrlega“ dohtarja Slovenca ustanoviti ta šola. — Kmet, to je ravno tako, kakor da bi ti rekel na primer na sejmu: „Nemški kupec mi daje 300 gl. za vole, jaz pa nočem imeti denarja, rajši bom vole zaklal in povabil svoje slovenske sosede, da bomo meso pojedli!“ Nadalje pravi Jurtéla, da bi slovenski dečki z to pripravnico zamudili eno leto, da bi bili takorekoč prisiljeni 9 let študirati gimnazijo. — Jurtéla, ta pa je zopet bosa, ker itak mora vsaki kmečki fant, ako hoče kako n e m š k o gimnazijo obiskati, eno leto poprej pohajati kako nemško šolo. Da pa so nemške gimnazije prav dobre, pokaže to dejstvo, da so izšli iz njih slovenski knezi in škofi, da celo slovenski hofrati!

Sedaj smo pa srečno prišli do hofrata! Kaj pa je govoril novi deželni poslanec hofrat Ploj, za katerega poslanstvo se je bojevalo vso prvaško klerikalstvo pred kratkim? Hofrat je bil proti pripravnici! Rekel je, naj se nastaviyo raji učitelji zmožni slovensščine, in ker ni takih Nemcev, naj bi se toraj nastavili Slovenci, ki so se izšolali na n e m š k i h visokih šolah. Hofrat, pa si jo pihnil! Tebi ni za kmečko mladino in njen poduk, pač pa ti je za prvaške tvoje učitelje, katerim bi rad spravil zopet par mastnih služb. Teh služb pa slovenskemu kmetu nebi pomagalo plačevati v taki meri mesto Ptuj, kakor bode pomagalo plačevati ogromne stroške pri-

daravnice, ne, te bi plačevali kmetje s svojim davkom (štibro) sami!

Toraj Ploj je držal svojo obljubo, katero je izdal pred volitvo, namreč, da se bode zvesto potegoval v deželni zboru za učitelje! — Neki drugi slovenski poslanec je bil proti pripravnici, češ da bi lahko pošljejo štajerski Slovenci svoje otroke, ki hočejo študirati, v Ljubljano v slovensko gimnazijo. — Da, dohtar in uradnik itd. že lahko pošle otroke v Ljubljano, čeprav se bodejo tam tudi morali učiti nemškega, s čim pa bodeš ti štajerski kmet poslal svoje deco v ljubljanske šole?

Pa mislite kmetje, da ti gospodje sami na to ne mislijo, kaj Vam vsiljujejo? Zakaj ne dajo naši štajerski prvaški „odličnjaki“ svoje dece v istini v Ljubljano? Zakaj pa silijo ti s svojo deco v nemške šole? Znani „direktor“ ptujske posojilnice, slavni godprofesor (tako se pusti namreč kaj rad šinfati) pod Zelenik je vsilil naprimer svojega sorodnika, katerega bode najbrž dal v slavo matere Slovenije študirati, v ptujsko — nemško šolo! Znani slovenski kmetjak ptujske okolice in posestnik tovarne za kmetijske stroje, ki se boji vsega, kar je nemškega, kakor tudi križa, ima dva dečka v ptujski nemški šoli!!

Ne, to je deslednost? — — — Ko se je glasovalo o tem predlogu, zapustili so slovenski poslanci zbornico, tako, da ni bila več delovna. To je bilo v soboto dne 29. p. m. V prihodnji seji, to je v četrtek dne 3. t. m. se je predvidel sprejem. V petek so začeli slovenski poslanci z

obstrukcijo.

Gori navedeno dovoljenje pripravnice na ptujski gimnaziji je bil morda zadnji vzrok za to brezvestno dejanje zastopnikov spodnještajerskih Slovencev. Obstrukcija, toraj rečimo zoperstavljanje, je napeljana na deželni proračun.

Ti „vrli“ slovenski poslanci so utemeljili svoje dejanje s tem, da ne dovolijo proračuna, ker se ne bi, ako bi bil dovoljen potem v zbornici več zgovor na njihove bodoče predloge. Ja, dragi nam „odlični“ poslanci, zakaj pa niste poprej stavili Vaših predlogov? Zakaj ste pa poprej vlagali samo vprašanja in interpelacije, zakaj niste tedaj vložili vaših „važnih“ predlogov? Kakor zvemo iz zanesljivega vira, je bila ta obstrukcija med drugim tudi maščevanje za to, da se od deželnega odbora ni dovolila svoj čas in novitev viničarske šole s slovenskim podukom na Spodnjem Štajerskem. O tej šoli in zakaj se ni dovolila, spregovorimo spodaj par besedi. Toraj k obstrukciji! Cela zbornica se je pri tej obstrukciji tem „nemškemu“ poslancem smejala! Stali so popolnoma na nogah, saj so jih celo njih prijatelji pri tem početju zapustili. Najprvi jim je odrekel prijateljstvo iz srednještajerskih kmetov Rokitanski, potem so zapustili socialni demokrati in naposled so jih še njih najboljši prijatelji, namreč nemški kleriki, pustili na cedilu. Saj pa je vendar tudi smešno zahtevanje, da bi podpirala cela zbornica te govorke, katere dobro pozna, o katerih dobro ve, da

igrajo samo nekako gledališko predstavo s svojo obstrukcijo, gotovo nигdar ne v prid tistim, katere zastopajo, temveč v prid svojim dobro znanim volilnim — agentom. Sicer pa se ni treba bati posebno nikomur te vesele žaloigre v naši deželni zbornici.

Deželni proračun ne zahteva novih plačil, ker se lahko s starimi delovanje nadaljuje.

Toda vendar jako nevarna, jako škodljiva je obstrukcija slovenskih štajerskih poslancev slovenskemu ljudstvu v nekem drugem oziru. Ako se bodejo zoperstavljali deželni poslanci še nadalje deželnemu proračunu, potem se bodejo dovolile in sklenile v zbornici samo redne deželne izdaje, podpore pa, kakor n. pr. za Haloze, za regulacijo Pesnice, Mure, podpore za kmete poškodovane po uimah — bodejo splavale po vodi! Povrh pa še mora plačati dežela za vsak dan zborovanja v deželni zbornici poslancem in drugih stroškov najmanj okroglih tisoč kron. Da se pa z obstrukcijo delo samo zavleče, to nam bode vsakdo priznal! To je toraj bodoči blagoslov za slovensko ljudstvo, povzročen od odličnih igralcev slovenske komedije!

Slovenska gospodarska šola.

V novembru lanskega leta je vložila deželna zbornica deželnemu odboru prošnjo, naj bi se na Spodnjem v Štajerskem ustanovila šola z gospodarstvenim podukom, ki naj bi trpel eno leto dni in bi bil samo v slovenskem jeziku. Deželni odbor je na to odgovoril zbornici, da ta šola ni potrebna in se je toraj tudi ni dovolila. Utemeljil je odbor ta svoj sklep z daljšim odlokom iz katerega hočemo danes tukaj navesti nekatere podatke. Odbor povdarja, da ima dežela za sedaj dovolj gospodarstvenih šol, namreč vinorejsko šolo v Mariboru in v Grottenhofu. V prvo šolo se je sprejelo od leta 1888 do 1903 — 190 Slovencev in 93 Nemcev. V drugo 105 Slovencev in 285 Nemcev. Kar se tiče toraj potrebe glede gospodarstvenega poduka na Štajerskem, se je Slovincem gotovo bolj ustreglo, kakor pa Nemcem, ako se oziramo na manjšo število prebivalcev slovenske narodnosti. Res je, da se podučuje v obeh šolah samo v nemškem jeziku, a obe šole imajo pripravnico ali vadnico, v kateri se učenci seznanijo toliko z nemškim jezikom, da lahko sledijo potem poduku v prvem in drugem razredu šole. Seveda pa je velike važnosti za slovenske učence, da se naučijo v teh šolah razven gospodarstvenih predmetov tudi drugega deželnega jezika. S tem znanjem oboroženi bodejo tisti, ki hočejo v tujih krajih dobiti službo, gotovo prej sprejeti, kakor pa tisti, ki znajo samo en jezik. Tisti pa, ki hočejo ostati na domači zemlji, bodejo se gotovo tudi lažje bojevali v boju za svoj obstanek, ako znajo razven materinščine še drugi deželni tako važni jezik. Ako že bi se ustanovila tretja gospodarstvena šola, morala bi biti ta tudi taka, kakor so dosedajne dve, namreč z nemškim učnim jezikom in s pripravnico, potem še le bodejo imeli od nje tudi sinovje slovenskih kmetov pravo korist. — — —

In res je to, a vendar nočejo tega sprevideti znane, prebisane butice, znanih slovenskih prvakov.

Zato, kmet, voli pri prihodnjih volitvah take može, ki bodejo za tebe, ne pa za sebe, tudi ne za druge stanove, ki bodejo resno delali za tvoj blagor, ne pa igrali glavne vloge pri veselih žaloigrah deželne zbornice!

Vojska med Rusi in Japonci.

Baltiško brodovje.

Kakor smo zadnjič omenili, je napadlo baltiško brodovje na poti v Azijo barke angležkih ribičev, misleč, da so japonske vojne ladje. Poveljnik brodovja, admiral Rošdestvenski, trdi, da so bile med barkami ribičev japonske torpedovke. Angleži so na to mobilizirali brodovje sredozemskega morja in v obče se je mislilo, da bodejo zabranili ruskim ladjam daljno vožnjo na bojišče. Gospodje Angleži so pa seveda morali računati tudi z Francosi, kateri bi bili v slučaju vojne gotovo pomagali Rusom. Radi tega so dovolili, da nadaljujejo ruske ladje svojo vožjo. Ruske ladje so na to 1. t. m. zapustile luko Vigo, kjer so se bile morale par dni vstaviti. Samo štirje mornarski oficirje, ki so bili krivi s popada z ribiči, morali so iztopiti. Tem se bode treba zagovarjati pred sodiščem, sestavljenim iz ruskih in angležkih sodnikov.

Port Arthur.

Po japonskih uradnih poročilih bliža se obleganje te trdnjave h koncu. Japonci bombardirali in naskakovali so v zadnjih dneh trdnjavo in mesto iz morja in iz suhega posebno ostro. Mesto je skoraj že razvalinam enako. Poveljnik trdnjave, zares junaški general Stössel, je bil baje zadnje dni ranjen na nogi. Ruske ladje, ki so v luki pred trdnjavo, so od japonskih krogel težko poškodovane. Trdnjava se bode morala na skorem vdati. Baltiško brodovje bode prišlo gotovo prepozno na bojišče.

Položaj pri Mukdenu.

Pred bitko pri Liaojangu — konec septembra — bili so Japonci močnejši kakor Rusi. Naskočili so tesar ruske utrdbe. Rusi so se sicer morali umakniti proti Mukdenu, a Japonci so imeli kot napadniki velikanske izgube. Štiri tedne poznej je Kuropatkin — sicer proti svoji volji in proti svojemu prepričanju — napadel Japonce. Prišlo je do bitke ob reki Šaho, ki je trajala 10 dni. V tej bitki so zopet imeli Rusi grozovite izgube. Obe vojski — vsaka ima več, kakor 200 tisoč mož — si stojite od 20. p. m. nasproti in ste od en druge oddaljene komaj par kilometrov. Sedaj se ne upa niti en, niti drugi napasti svojega sovražnika, dobro vedoč, da je izgubljen, ako nima dovolj rezerv. Kakor poročajo najnovejši brzjavci, dobili so Japonci 60 tisoč mož pomoči, s katerimi so posebno čete svojega desnega krila pomnožili. Tam so začeli Japonci z ostro kanonado in Rusi so prepričani, da je to začetek zopetnega spopada.

Ako bodejo Japonci naskočili Ruse, ki so se tu potem bode gotovo v par dneh poročal brzjavci o likanskih japonskih izgubah, saj mora vojskovo kateri naskoči svojega nasprotnika, ki je oborožen s sedajnim orožjem, računati že v naprej z velikimi izgubami.

Slika iz boja.

O groznem prizoru v bitki pri Liaojangu, poročajo sibirski časopisi. Pri nepričakovanem napadu na poncev, ki so bili skriti v nekem prosu, je bilo sse! od enega regimenta ranjenih in ubitih skoraj dva tisoč mož. Od šestih kompanij ostala sta samo po obče moža čila in zdrava. Kompanija stotnika (hauptmann) Š. je bila popolnoma uničena. Stotnik Š. se je, sicer ranjen, edini rešil. V noči po tej bitki pa je stotnik, kojega obnašanje se je zdelo njegovim tovarišem ben takoj po bitki nekako čudno, odišel in nihče ni sloval del kam. Neki tovariš ga je šel iskat. Našel ga je na bojišču, kjer so ležali mrtvi še ne pokopani, ki se niso niti ne Japonci, niti ne Rusi upali tje. Stotnik je sedel na nekem kamenu. Pred njim pa je ležala njegova mrtva kompanija, katero je znosil s mož na kupe. Tudi njegova dva mlada poročnika (Leutnanten) sta bila med mrtvimi. Ko je stopil tovariš k njemu, je zakričal stotnik: „Kaj, kaj porečejo se njeni ljudi, ker ne ležim med njimi? Kaj, meni, njihov jazljivcu, ki nisem pešteno padel v boju?“ Tovariš je prijel stotnika mirno za roko, ta pa ga je s seboj od sebe. Začel je bloditi. Mislil je, da še je vedno v boju, kričal je na ves glas: „Ste vsi tukaj moji dekinci? Vodja Manin za menoj! Naprej! Naprej!“ — Potem zopet je začel šteti mrtve vojake svoje kompanije, jih prijazno nagovarjati. Še le s silo so odpeljali stotnika od njegove mrtve kompanije, stotnika, ki mu je sicer prizanesla smrt, kateri pa je prišel vsake duševnega in telesnega napora ob pamet.

Spodnještajerske novice.

Slovenski kmetje! Obstrukcija slovenskih poslancev v deželnem zboru se nadaljuje. Za to brezvestno počenjanje zastopnikov slovenskega kmeta bode moral plačati kmet zopet tisoče in tisoče. Gospodje „kmečki“ poslanci, kmetu se nikakor ne pomagajo političnimi hujskarijami, pač pa z resnim delom. Nemški poslanci hočejo delati za ljudstvo, prisiljeni tudi Vaše poslance slovenski kmetje, da bodejo delali, ne pa igrali za Vaš denar v deželni zbornici, ki medije, katere morate plačati Vi. Kmetje, politiki, draga, denarja pa malo! Spodnještajerski deželnemu jemljejo pravico v deželnem zboru zastopniki spodnještajerskih kmetov in sicer njemu v škodo, sebi v korist! Seveda piše dohtarski list z dne 8. t. m. po imenu „Domovina“, da „iz vseh strani Spodnještajerske prihajajo mnogobrojne brzjavke, kjer občine, društva in posamezniki poslancem izražajo popolno zaupanje v zadevi obstrukcije v deželnem zboru.“ Gledè te trditve bi se smejale zares skoraj že kokoši! Da, dohtarji, popi in prvaški agenti, ti se